

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Baptismate Paschali Et Origine Ac Ritv Consecrandi Agnos Dei Liber

Panvinio, Onofrio

Romae, 1656

Capvt Septimvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11287

ad sanctum Christi sepulcrum, & Ecclesiam sanctæ Resurrectionis cereus diuinitus e cælo ignem concipiebat, & accendebantur lampades, seu per cælestem Nuntium, siue Angelum Paschali tempore, ex Urbani II. testimonio in Concilio Claromontano, vt alias retuli, perdurauitquè mirabile hoc incendium donec à Schismaticis occupata fuit Ecclesia, qui fraudulenter illud imitantur.

CAPVT SEPTIMVM.

EX illo itaque cereo Paschali extra Urbem particulæ (vt in Ordine Romano adnotatur, & post me in Corollario primo refert R.P. Raynaudus) eximi consueuere, detractæquè seruabantur & aduersùs infesta omnia, (putà) incendia, morbos, ruinas, naufragia, cæteraquè adhibebantur. Hinc in Benedictione Auberti effabatur Pötifex, seu Presbyter: [Quocumque loco ex huius aliquid sanctificationis fuerit mysterio deportatum expulsa Diabolicæ fraudis nequitia, virtus Tuæ Maiestatis assistat.] & liquet ex Ennodij Benedictione prima. [Et si quis hinc sumpserit aduersùs flabrorum, aduersùs spiritus procellarū, Tua iussa faciens, sit illi singulare perfugium, sit murus ab hoste fidelibus, Tu Resurrectionis Tuæ tempore, quo vernat anni reuiuifcentis infan-

tia, sumptam ex hoc contrà procellas, & omnes incurfus fac dimicare particulam.] Neque dubium est quin e cereo Paschali fuerit excerpta cera, quæ delata e templo S. Martini Turonis, iniectaquè igni flammanti, liquefciendo (mirum dictu) grassans exstinxit incendium. quod recenset Coriolanus in Breuiar. Chronolog. ad annum 64. e lib. 6. de miracul. Sancti Martini à Paulino Petrocoriensi, at e Gregorio Turonensi lib. 2. de illis Cardinalis Baronius ad annum 58. Ceram, quæ pallula fuerat inuoluta, templo S. Galli, quamuis nondum illata, quia ipsi destinata erat, permansisse in horrendo incendio illasam Vvalafridus testatur in Actis S. Galli. Ceream tabellam, seu Diptychon, in quo S. Odulphus nomina eorum, pro quibus orabat, describere solitus erat, ignis cellam peruadens, & depascens nec attingit, Surio auctore. Ex Ordine Romano, quem abs Apostolis traditum quasi per manus (nam S. Paulus 1. ad Corinth. c. 11. cætera se dispositurum spononderat) Gelasius Papa concinnavit anno 492. discimus hunc Ordinem Benedicendi Cerei solitum agi in forensibus Ciuitatis; intrà Ciuitatem Romanam non sic. [Mane itaque primo venit Archidiaconus in Ecclesiam, & fundit ceram in vas mundum maius, & miscitat ibidem oleum, & benedicit

ce-

ceram, & ex ea fundit similitudinem Agnorum, & seruat ea in loco mundo.] Hæc tit. de Sabbato sancto, seu ordine Benedicendi cerei, & post tit. in octauis Paschæ. [In Dominica post Albas infrà Ciuitatem Romanam dantur Agni Dei ab Archidiacono post Missam, & Communionem populo, & ex eis faciunt infrà domos suas incensum accendi ad suffumigandum in domibus suis pro quacunque necessitate: similiter & in suburbanis necessitatibus de cereo Benedicto faciunt, ad suffumigandum scilicet in domibus suis, seu ponendum in agris, vel vineis, propter illusiones Diabolicas, siue cōtrà fulgura, & tonitrua.] Apud Albinum, siue Alcuinum, & Amalarium, hæc proferuntur, inque libro vetusto, cui titulus *Fragmenta Caroli M. à Lazio in lucem edita*, quique continet eadem, quæ Albinus, nisi quod additur in margine. Agnos Dei fieri e butyro in Germania. apud Panuinium itidem in *Notis ad Liturgias, & Cæremonialia Cod. m. s.* [Archidiaconus ingrediebatur Ecclesiã, ceramquè in vase mundo liquefactam cū oleo miscebat, eamquè Benedicens in Agnorum effigiem efformabat, quos in octaua Paschæ post Communionem fidelibus distribuebat, qui eos pro quacunque necessitate in suis ædibus ad suffumigandum incendebant.] Sic & cerei *Liberia.*

beriani virtute spectra, calamitatesquè pellebantur; vti Paschalis Hierosolymitani cera, cuius portiuncula seruatur adhuc Vasionense in Ecclesia inter Ceimelia, & Lipsana sacra. Meynardus quidem Agnorum cereorum ritum putat Romæ coepisse, cum desijt cerei Paschalis benedicendi ritus, & consuetudo, hoc est antè Zosimum Papam, qui anno 417. sedit, & à quo constitutum fuit vt cereus Paschalis Benediceretur per Parochias, e Pontificali libro. Cum enim Romæ Agni e cera oleo subacta effingerentur, & pia, religiosaque Encaustice Benedicerentur, vice nempe illarum particularum, quæ Paschali e cereo eruebantur, vti solempne fuit Ecclesiæ Romanæ magnificentiùs, & illustriùs omnia perficere, quodque vbique gentium ad cultum Diuinum vsurpabatur in melius versum, atque celebriùs exornatum, cohonestare, ac decorare. Consuetudo Paschalis Cerei Benedicendi exolefcebat intermissa in Parochijs forensibus, seu in Suburbanis Ecclesijs. Certè in cella Regis Franciæ reperta Bulla gemmis intertexta eas litteras continens MARIA NOSTRA FLORENTISSIMA probat vsum cereorum Agnorum Zosimo antiquiorem, vt iam notavi, & astipulatur Lucius Faunus lib. 5. de Antiq. Urb. Desuescebat (inquam) Benedictio cerei Sabba-

to sancto . Eam igitur retineri mandauit, obseruarique per Parochias, siue in superscriptis forensibus, & suburbanis Ecclesijs; quod ansam præbuit nonnullis affirmandi Zosimum auctorem fuisse Benedicendi cereum Paschalem, & Alcuinus c.2. de Sabbato sancto de Diuin. Offic. ac Amalarius c.18. tribuunt tantum Zosimo Decretum, quo iubetur Benedici cereus per Parochias, ipsique addi, ac inseri Thuris frustula quinque, vt designent totidem vulnera Christi Domini, quæ resurgens seruauit, vt in libro de Clauis Crucis Domini retuli, vel vt denotent aromata, quæ comparant vnguentiferæ mulieres vt eius corpus delinirent, e Durando, Amalario, & Valramo, ac Photio in *μυριοβιβλω*, vbi de Modesto. Anno Christi 462. Gelasio sedente perstabat Agnorum cereorum vsus, vt mox patuit ex Ordine Romano, oleum verò illis affusum ad annum 598. seu 600. iussu S. Gregorij M. Papæ, constat ex Alcuino, & Amalario, quando mysteria Paschalis Agni reserauit, ab eoque duos Agnos auro inclusos Agilulpho Regi Longobardorum missos, qui Modoëtiæ asseruantur, Torrigius in Crypt. Vatican. prodit. Oleum nempe S. Crucis, ita enim Chrisma sanctum vocare videtur S. Gregorius lib.7. epist. 34. quòd eo Ecclesia vti soleret, vt animaduertit

Car-

Cardinalis Baronius ad annum 324. seu Benedictum. imò nomine olei arguit eruditè R. P. Raynaudus lectionis vir inexhaustæ Chrisma intelligendum; Balsamus verò, ut in Urbani V. Carmine legitur, siue potius Opobalsamum, sicuti canit Estius, adhibetur, quando neque sine illo Chrisma conficitur, olei vice Lampadibus infusum superius edocui. Lumini vespertino insuper primæui Christiani admiscebant Chrisma, quod innuit Prudentius hisce versibus. *Lumen, quod famulans offero, suscipe tinctum pacifici Chrysmatis unguine*, nisi de se tincto, & uncto canat, id est, baptizato, & confirmato. Non ambigendum ex his sub Gregorio M. usum Agnorum cereorum in Ecclesia Lateranense viguisse, idque abundè probatum est, & ordinem Romanum ipse seruauit, & interpolauit; Paschalis verò cerei benedicendi ritum in Parochijs tantum forensibus fuisse retentum. Itaque Theodorus Papa, qui anno Epochæ Christianæ 640. præfuit Ecclesiæ Romanæ, renouauit, & reuocauit hunc ritum Benedicendi cerei Lateranense in Basilica. Hinc errant Martinus Polonus, & alij, qui adscribunt huic Theodoro institutum Benedicendi cerei: fallitur in primis Fauchetus, qui feram istam consuetudinem, tardèque constitutam affirmat in Annal. Franc. Theodorus enim

enim cerei Benedictionem cum vsu Benedi-
tionis Agnorum coniungens restituit. Leo
dehinc Papa III. Carolo Magno Imperatoria
Corona donato Agnum Dei vnum obtulit, te-
ste Scortia in Theorematis circum annum
796. vti putant Horoscus, & Frusius, qui mis-
sum autumant, vti Torrigius referens ad an-
num 787. Cæterum ex Albino, & Amalario
consequitur eo tempore, proximoquè Agno-
rum Dei vsu perseverasse nempe Caroli M.
& Ludouici Pij Augg. æuo, e Benedicto Ca-
nonico S. Petri, ad annum 1140. e Cencio
Camerario, ad annum 1192. Hos verò addu-
xi superiori Corollario. anno 1627. Romæ cū
disijceretur summum fastigium Turris Comi-
tum, quæ ruinam, casumquè minabatur, iussu
Excellentissimi Ducis Poli Lotharij e nobilif-
sima illa gente, repertum fuit inter macerias
vas e creta ollæ instar, cui cereus inerat Orbis
maiusculus, sed contractus cum superstitibus
hisce litteris ECCE, quas sequebantur haud
dubiè istæ AGNVS DEI, sed comminutæ
fuerant, doctiquè Antiquarij consenserunt abs
Innocentio III. Papa conditore Turris pin-
nis fuisse inditum aduersus procellas, & ful-
mina, dum Durandus Mimatensis Episcopus
florebat ad annum 1286. Agnos consecrabat
cereos Summus Pontifex, vt ex ipso claret in
Ra-

Rationali . sub Ioanne XXII. Benedicto XII. & Clemente VI. Cæremonia illa obseruata fuit: post Vrbanus V. misit tres Agnos ad Ioannem Palæologum Imperatorem Constantinopolitanum, & versibus ritum istum insigniuit, vt Bzouius asserit, quos & Ioannes de Glen recenset in Historia Pontif. e Cæremoniali S. R. E. libro . R. P. Raynaudus illos concinnat, nihilofeciùs Benedicebatur cereus Paschalis, tantumquè ardebat per octauas Paschæ Romæ in Lateranense, sicut in Parochijs, quod colligitur vt e Ritualibus libris, sic ex Ordine Romano, quia per Octauas illas ex eo segmenta distribui mandantur. in Annalibus Minorum traditur à laudatissimo P. Vvadingo in Comitijs Ord. S. Frãcisçi Pisãnis, quibus S. Bonauentura Minister Generalis præfuit ad annũ 1263. statutum vt accensus flagraret vsque ad solemnitatem Ascensionis in Missis saltem solemnibus, festiuis diebus. idque obseruatur etiamnum, quia tunc Dominus videri desijt in terris corpore, cum ad Coelos euectus propria virtute conscendit, illudque intulit, & immisit in æternæ gloriæ possessionem. Thomas Valdensis ait non esse necessum, vt inscribatur cereo numerus annorum ab Orbe condito, quia multis in terris (vt loquitur) ei nihil inscribitur: tamen e S. Thoma Aquinate *Quodlibet.*

libet. 3. annus ille describatur in tabella, quæ titulum Crucis notabat, vt apud Durandum legi. Monachi Cistercienses annum Incarnationis, Epactam, & Indictionem exarare solent: Beda inscribi solitum annum Resurrectionis tradit: in Codicibus Remensi, & Ratoldi præcipitur, vt fiat Crux de incenso in cereo, noteturquè annus Domini cum A. & ω. Sed annum Incarnati Verbi, & annum ab Orbe condito recurrentem exprimi voluit doctissimus Carolus Moronus Canonicus Basilicæ S. Laurentij, Eminentissimi Cardinalis Frãncisci Barberini Bibliothecarius, & verè spirans Bibliotheca. Cerei Paschalis prolixiorẽ Inscriptiõnem e Bibliotheca Floriacensẽ R. P. Menochius in suis Storeis par. 5. c. 40. exhibet.

CAPVT OCTAVVM.

O Misso cereo Paschali, ad Agnos reuertor, quorum materies cera est, Chrisma, seu oleum Benedictum cum Balsamo, & aqua, vt consentit & P. Raynaudus, de aqua tamen, deque immergendis illi Agnis, & extrahendis in Ordine Romano ne verbum quidem. vnde cum Panuino crediderim id cœptum, posteaquam solemnẽ mos publicè Baptizandi fideles in Paschate desijt, nisi potiùs dum vsurpabatur